

Drobné zkušenosti z války.

Nadporučík děl. Karel Gruncel:

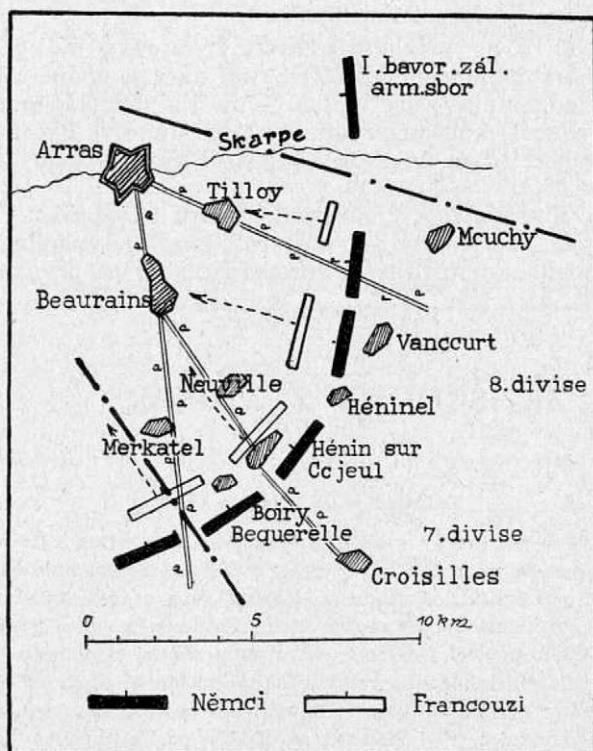
Dělostřelectvo v boji o osady.

Četné krvavé boje o osady v okolí Arrasu počátkem října 1914 si vynutily hned na počátku války zcela jinou taktiku v tomto zvláštním druhu boje, než bylo zvykem až dosud. V těchto bojích každá osada, ba i každé větší osamocené stavení bylo samostatnou pevností, proti níž nebylo možno útočit hromadně, bez přípravy, bez podpory dělostřelectva. Musilo pomoci i dělostřelectvo větší ráže, i minomety. Příléhavým dokladem o tom je hlášení tehdejšího velitele I. bavorského záložního sboru gen. Fasbendera veliteli armády korunnímu princí Ruprechtovi bavorskému, v němž líčí urputné a nesnadné boje o vesnice před Arrasem a žádá o posilu v podobě armádního dělostřelectva větší ráže, aby dobře obsazených osad mohlo býti dobyto (viz 5. svazek německého „Der Weltkrieg 1914—1918“, str. 216). Tehdy nemohlo armádní velení vyhovět jeho žádosti, poněvadž dělostřelectva větší ráže bylo u armády málo a mimo to zásobování střelivem činilo velké potíže. V citovaném svazku německém „Der Weltkrieg“ je také připisována vina hlavně nedostatku hrubého dělostřelectva a minometů na frontě před Arrasem, že se hned r. 1914 nepodařilo Němcům přesáhnout severní křídlo francouzské armády. Osady dobře vybudované k obraně jim v tom zabránily.

Ovšem tam, kde není k dispozici hrubé dělostřelectvo a minomety, musíme si při boji o osady vypomoci jinak. Jako příklad uvedu líčení mjr. v. v. Pavla Kleeberga, jenž byl v bojích u Arrasu velitelem polní baterie (viz Mil. Wochenblatt 1933, čís. 19).

Na počátku bojů o Arras byl německý IV. armádní sbor na severním křídle německé armády. Postupoval od jihovýchodu a 1. října 1914 směřoval k Arrasu. Na čáře Monchy—Wancourt—Héninel—Hénin sur. Cojeul—Boiry-Bequerelle narazil na silnější

francouzské odpory, které byly výtečně podporovány dělostřelectvem (viz náčrt). Kdežto jednotkám 13. pěší brigády se podařilo ještě v noci s 1. na 2. října 1914 dobýt osadu Wancourt a Héninel, soustředila se francouzská obrana hlavně na osadu Hénin sur Cojeul, jejíž dobývání bylo pro Němce tvrdým oříškem. Osada měla značnou rozlohu, dostatečný počet dobře stavebných budov, četné zahrady, takže rozhled v osadě byl pro útočníka velmi ztížen. Příští den 3. října dobyly jednotky 14. a 15. pěší brigády osady Boiry-Bequerelle, ale Hénin sur Cojeul byla stále v moci Francouzů. Pěchota nemohla proti zaházenému obránci v osadě nic zmoci, a proto žádala o pomoc dělostřelectvo. Tento úkol připadl lehkému 40. děl. pluku. V noci bylo pod ochranou pěchoty přitaženo několik lehkých děl pomocí mužstva před osadu. Za svítání začala

Situace 2. října 1914.

tato děla postřelovat zblízka barikády a nejbližší domy, v nichž byl obránci uhnížděn. Obsluha děl si musila nalézt příhodné kryty, aby nebyla zasažena rozstříleným zdivem. Téměř všechna děla byla zatažena zahrady do stodol, v nichž byly probourány otvory pro hlavně děl, a na hájené domy 100–200 m vzdálené byla zahájena blízká palba. Tímto způsobem byly zničeny odpory na kraji osady. Po jich zničení se posunula některá děla až na ústí ulic z osady a začala ostřelovat kostelní věž osady, která byla výbornou pozorovatelnou, a zdi kostelní budovy, kde byly uhnížděny francouzské kulomety. Lze říci, že boj o osadu Hénin sur Cojeul rozhodlo dělostřelectvo palbou zblízka. Po umlčení nejnebezpečnějších hnízd odporu a po zničení věže — důležité pozorovatelné — vnikla pěchota do osady a brzy se jí zmocnila.

Zajímavé jsou poznatky zúčastněných velitelů polních praporů a rot z tohoto boje, které jsou vyličený v dějinách německého 4. děl. pluku v díle „Die Schlacht bei Arras“:

1.) Jakmile se děla objevila v prvním sledu, mělo to ohromný a velmi cenný morální vliv na unavenou již pěchotu.

2) Detonace při vypalovaných ranách a téměř současně exploze 77 cm granátů demoralisovaly i velmi srdnaté a houževnaté obránce.

3) Mužstvo mělo možnost vidět a přesvědčit se o kamarádké vzájemné podpoře obou zbraní a ocenilo důležitost dělostřelectva pro spolupráci s pěchotou i v těžkých okamžicích. Je zajímavé, že ačkoli tehdy nebyl ještě znám dnešní výraz „pěchotní dělo“, bylo již polních děl použito k úkolům, které dnes připadají pěchotním dělům a minometům.

Také v pozdějších bojích o Arras používali Němci s oblibou při boji o osady tohoto osvědčeného receptu. Tak hned 5/X před útokem pěchoty (pěší pluky 26 a 66) na osadu Beaurains asi 2 km jižně od Arrasu přitáhli Němci v noci před osadu 2 houfnice od dělostřeleckého pluku 4 a za svtání začali postřelovat nejbližší budovy, v nichž byla nebezpečná kulometná hnízda. Když pak pěchota vnikla do osady, setkala se jen s malým odporem.

Jak tedy válečné dějiny dokazují, může se i dělostřelectvo několika děly, ba i bateriemi připlést do boje zblízka, a to právě v boji o osady. Uvedeme si ještě další příklady. V noci s 20. na 21. září 1914 podařilo se bavorské divisi dobýt osad, hájených na východním svahu Côtes Lorraines jediné pomocí blízké palby z děl. Nejkrvavějším byl boj o osadu Vigneulles, proti níž každý útok pěchoty byl marný. Bylo tedy požádáno o pomoc dělostřelectvo. V noci přitáhli němečtí dělostřelci 3. pluku jedno odkolesněné dělo na vzdálenost 700 m od osady a začali na ni střílet. Aby však nebyla ohrožena německá pěchota zalehlá před vesnicí, dělo musilo střílet až na zadní okraj osady. Poněvadž však úspěch nebyl značný, zatáhli dělostřelci za pomoci a ochrany pěchoty dělo ještě téže noci až do první ulice osady a začali střílet na nejnebezpečnější budovy. Výsledkem bylo, že se pěchota zmocnila pak osady téměř bez odporu a bez vlastních ztrát (ličení tohoto boje je ve spisku německého pplk. Egona von Loebella „Der Nahkampf“, str. 65). Též v bojích o Messimes 31. října 1914 přisunuli württemberští dělostřelci několik děl v noci před osadu a ničili zblízka hnízda obránců, umístěná v budovách. Německý Polní řád „Führung und Gefecht der verbundenen Waffen“ také pamatuje na dělostřelce pro tento zvláštní druh boje a praví v čl. 303 „Před útokem na osady bude mnohdy nutno, aby domy a osamocené dvory byly nejprve zpracovány dělostřelectvem a minomety blízkou palbou, aby byly zralé pro útok pěchoty.“

Z cizích revuí.

REVUE D'ARTILLERIE, roč. LVIII.

Leden 1935.

Pplk. Mazenod: Oddíl palebnou jednotkou?

Téměř se zanícením kritizuje autor v tomto článku směr vývoje v používání dělostřelectva v moderním boji a vyslovuje se ostře proti zásadě, že nejčastějším způsobem má být centralisovaná střelba v celém oddílu a nejmenší palebnou jednotkou oddíl; naproti tomu velitel baterie by byl degradován na pouhý výkonný orgán bez iniciativy a možnosti samostatného vedení palby své baterie na cíle, které sám vyhledá a na které by sám střelbu připravil a pozoroval. Dává si otázku, zda je prak-